

ση που, καθώς γίνεται επάνω στον ιστό μας νόησης που τροφοδοτείται από τις παροχές της πτωτικής εγκοσμιότητας, με μια συνείδηση που εμπειριστάτωνεται όλο και πιο πολύ για το κάθε τι, απεμπολώντας το όνειρο που την υπερβαίνει, περιέχει τα αδιέξοδά της, περισφίγγει την ύπαρξη με επάλληλους κύκλους, κάνοντας τα «*σύνορα του εμεαυτού*» μια θηλιά ορκισμένη λές να πνίξει. Και ιδού ο διαλεκτικός καρπός αυτών των αντιθέσεων: η τραγικότητα του σύγχρονου προσώπου. Κι ας μην υπάρχει στην ημερήσια διάταξη της σύγχρονης περιπέτειας η Ύβρις με την έννοια που της δίνει ο αριστοτελικός ορισμός της τραγωδίας. Ας ακυρώθηκε το δίκαιο των θεών. Ας είναι πια μουσειακή η άποψη για τον παρεμβατικό ρόλο μιας μοίρας τόσο ευαίσθητης στην Ύβρη ώστε να ρυθμίζει την κάθαρση μέσω του ισοζυγίου των παθημάτων. Ο σημερινός άνθρωπος είναι τραγικότερος διότι δεν καθαρίζει με τίποτα. Διότι δεν νιώθει ένοχος. Καμιά Ύβρις δεν είναι να καθαρθεί με τα παθήματά του που πια δεν έχουν λόγο, δεν εκπορεύονται, ξεπερνάνε τη λογική του σαν φυσιολογία της σκέψης του και σαν ροπή της νόησης του που το ρεύμα της τον ρίχνει «έξω» ώστε, όσο πιο πολύ «γνωρίζει», τόσο πιο πολύ να πληγώνεται, αφού δεν σταματά, δεν είναι να σταματήσει το γιατί να καταδιώκει το διότι. Είναι για αυτό ολόκληρος μέσα στον κυκεώνα του παράλογου. Είναι ότι ακύρωσε το «Θεό» του, δηλαδή τον αντίπαλό του. Κι είναι ειπωμένο: δεν γκρεμίζονται ατιμώρητα τα είδωλα. Κι ωστόσο είναι ακατάργητη η διαίσθηση του Αγνώστου, κίνητρου της κανιβαλικής γνώσης που εγκατέστησε και συνεχίζει να εγκαθιστά, να τελειοποιεί, μια πραγματικότητα μέτρων που, εγκόσμια, την ζούμε όπως την ζούμε. Αυτή η διαίσθηση του Άγνωστου είναι που μαγνητίζει την ΜΑΠ, όπως ομολογεί η ίδια σ' ένα δοκίμιό της: «*Εκεί σ' εκείνη τη διαίσθηση του Άγνωστου ήταν η πρώτη μαγεία που άνοιξε μέσα μου απάτητους δρόμους να βαδίζω*».⁵

Και η διαίσθηση αυτή αποκαλύπτει μιαν άλλη πραγματικότητα που για την πρόσβαση σ' αυτή παίρνεις, αν το μπορείς και στέργεις, το όχημα όνειρο που το

«παίρνει» κανείς, όπως η ΜΑΠ, ακόμα και περπατώντας μέσα στην εγκοσμιότητα. Φτάνει να 'ναι μνήμων μιας αρχέγονης ενότητας. Μη και ο Αριθμός δεν εξαγνίζεται από το αμάρτημά του να μεταλλάζει την Ενότητα σε πλήθος, με το να υπερβαίνει την «πραγματικότητά» του, με το να υπαινίσσεται τη συνείδηση ή με το να δίνει στο άπειρο; δηλαδή σε κάτι που δεν είναι αριθμός μα που λες και κυκλοφορεί μέσα του ωσάν ιχώρ, κάτι από κάποιον «ασυνήθεα χώρο»;

«*Ο τραγικός άνθρωπος - έχει πει η ΜΑΠ - κουβαλά μέσα του την υπερβατική πραγματικότητα, το δέος και την αγωνία της Μνήμης*». Κι αυτό: «*τον κόσμο τον υπερβατικό δεν μπορεί κανείς να τον κατακτήσει εμπειρικά*».⁶ Έτσι κατηγορηματικά υπερασπίζεται το εύλογο της ονειροδοσίας της.

★

Και δεν είναι κήρυγμα για μια φυγή, δηλαδή ένας αναχωρητισμός, -ας το προσέξουμε αυτό - το μήνυμα (αν πρέπει σώνει και καλά να εισπραχτεί και κάτι τέτοιο) που εισηγείται με την πρόσφατη ποίησή της η ΜΑΠ. Είναι μια οιωγή του υπαρξιακού ανθρώπου, «δρυχηθμός Αλήθειας» που ακούγεται σαν διαδρομή έξω της ρότας που της επιβάλλει η εγκοσμιότητά της. Δεν «φεύγει» όμως. Ίσα ίσα. Συμπορεύεται, αλλά αντιστέκεται στην αλλοτρίωση. Γίνεται ονειρική, γίνεται, το είδαμε πιο πάνω, ποίημα που σίμα, βαδίζει ακόμα και στην απουσία της.

*Πορεύομαι την αθωότητα της
αγνωσίας μου
να θρω την παλίντονο αρμονία*

*Πορεύομαι όκωσπερ έλαιον
να θρω το θεό των στοιχείων
που με γέννησαν.*

Πορεύεται μετουσιώνοντας το κάθε εντόπιον σήμα που πάει να την ασωτέψει με την εκπαγλότητά του, πορεύεται την οδό Αμφιάραο, την νία Veneto, το Toledo, τις όχθες του Κλαδέου, την Melia Castilla, την Tarquinia, τον Παλατίνο, την Oxford street, «μαζεύοντας εδώ κι εκεί κομμάτια το πρόσωπό» της, αφού ακούει και τέτοια:

*ακόμα θυμάμαι κάτι θυσσιένες
χάντρες που με ταξιδεύανε
ώρες ολόκληρες μέσα στο χρώμα
τους*

την ίδια στιγμή που μέσα στ' αυτιά της είναι «κρόταλα οστών» τα λόγια του Εμπειροκλή, του Ηράκλειτου.

★

Ωστόσο, προσωπικά, έχω επιφυλάξεις σχετικά με το αν - όπως δηλώνει η ίδια - είναι Πλατωνικής υπηκοότητας ο στοχασμός της. Δεν νομίζω πως ο Πλάτωνας μπορεί να χαρακτηριστεί υπερβατικός. Με το να «υπερβαίνει» την εμφάνεια του πράγματος, μέσω της εννοίας-Ιδέας του, δεν αναιρείται ο χωροχρόνος, σαν άξονας που στοιχειώνει το κοσμοειδωλό μας, και όπου η έννοια έχει την ροπή να επικαλείται την εμπραγματώσή της. Ο Πλάτωνας είναι μέσα στην πραγματικότητα μόνο που θέλει να την δεσμεύσει σε φόρμες εννοιών, άρα εισηγείται μια κοσμοαντίληψη με δομικά στοιχεία σύνολα πραγμάτων, «υπαρκτά» ως ιδιότητες. Ο Πλάτωνας διανοείται με μεγεθυντικό φακό που εστιάζει μόνο γενικά χαρακτηριστικά προκειμένου να εξοικονομηθεί η συνολοένταξη και όχι τα ιδιαίτερα υπαρξιακά της κάθε μονάδας. Γι αυτό, και παρότι ο ίδιος ποιητής, δεν ήθελε τους ποιητές στην Πολιτεία του. Αυτά δεν είναι υπέρβαση, δεν είναι υπερπραγματικότητα, δεν είναι μια υπαρξιακή κίνηση εξόδου, αλλά μια παραπραγματικότητα, μια πρόταση να μετατοπιστεί η στάθμη του στοχασμού σε επίπεδα νηφαλιότερων διαπλοκών. Καμιά αγωνία, κανένας τρόμος δεν παρακολουθεί, δεν συνοδεύει τη «διαίσθηση του Αγνώστου». Ο δόμος του Κόσμου οφείλεται στην εντελέχειά του. Ο Πλάτων είναι ένα «τέρμα» σε υψίπεδα. Η ποίηση όμως της ΜΑΠ αποκαλύπτει μια κίνηση υπαρξιακής καταγωγής προς μια υπερπραγματικότητα, πέρα από τα «τέρματα» των στατικών εμπραγματώσεων, από διαίσθηση του Αγνώστου και την έλξη μιας Μνήμης. Και είναι εδώ ακριβώς και ίσως μόνο εδώ η ΜΑΠ πλατωνική, υπονοώντας την αναφορά στην αρχέγονη μνήμη που καταδέχεται να επινοήσει ο Πλάτων προκειμένου να «εξηγήσει» (και γι αυτό δεν είναι υπερβατικός ούτε υπαρξιακός) το πώς οι έννοιες-ιδέες περιέχουν το πράγμα, επιμένοντας στην καταγωγική τους προτεραιότητα: Ότι τάχα οι ιδέες προϋπάρχουν στη